

In Azië heet perscensuur ‘strijd tegen fake news’

Azië loopt voorop met radicale wetten tegen *fake news*. Die bezorgdheid is niet oprecht: rechtse leiders willen er juist ongewenste informatie mee tegenhouden.

GISELLE NATH

BRUSSEL | Dit was niet de beste week van Smriti Irani, de Indiase minister voor informatie en voor-malig soapster. Op maandagavond stelde ze de nieuwe regels voor de media voor: journalisten beschuldigd van fake news zouden direct hun persaccreditatie verliezen. Eén klacht, zonder onderzoek, was genoeg. Een wettelijke definitie van fake news? Ook dat vond Irani niet nodig. De nieuwe regel gooide de deur wijd open voor intimidatie. Nu al vervolgen Indiase regeringsagenschappen herhaaldelijk journalisten die schandalen naar buiten brengen. Zoals recent het wanbeheer van India's elektronische identiteitskaarten.

Trumps zoemwoord maakt overal in Azië reporters het leven lastig

De Indiase media en het middenveld protesteerden luidkeels tegen de nieuwe regels. Nog geen 24 uur later floot premier Modi zijn minister publiekelijk terug. De richtlijn is voorlopig opgeborgen.

Kritische berichtgeving

Niet elk Aziatisch land heeft de veerkrachtige publieke opinie die India nog steeds heeft. 'In de hele regio maakt Trumps zoemwoord reporters het leven lastig', zegt Merlyna Lim, professor journalistiek en sociale media van de Universiteit Carleton (zie *inset*).

Verschillende landen zijn sinds Nieuwjaar kruistochten tegen de vrije pers en communicatie op het internet begonnen. Ze verpakken dat als strijd tegen fake news. De Filipijnse president Duterte laat de nieuwssite Rappler vervolgen omdat die zogenaamde fake newszender iets te kritisch over zijn drugsoorlog bericht. Overal worden reporters van Rappler nu geveerd van de bijeenkomsten van Duterte.

Myanmar stofte recent een oude censuurwet af om twee reporters van Reuters te arresteren. Het land noemt alle berichtgeving over de etnische zuivering op de Rohingya intussen 'fake'. Ook Thailand (onder een militaire junta) en Singapore bouwen aan meer beperkingen op de vrije meningsuiting.

Het treffendste voorbeeld is

'Het probleem is niet fake news, maar fake democratie'

'Er is een enorme vraag naar meer democratie in Azië de jongste zeven jaar', zegt professor Merlyna Lim. 'Daar komt geen antwoord op: **de politiek vercommercialiseert meer en meer**. Politici verkopen hun merk, geen ideeën. Het probleem is niet fake nieuws, maar fake democratie.' Volgen Lim geven sociale media de jonge, stedelijke middenklasse een idee van wat mogelijk is. Ze willen hervormingen. 'Het probleem is dat veel Aziatische landen een autoritair verleden hebben. Vrije pers zonder propaganda, feitelijk bewijs, instellingen die verantwoording afleggen aan het volk: het is allemaal zo nieuw voor hen.'

Lim noemt de Maleisische wet een onbehouwen poging om mensen te doen zwijgen. 'Ofwel breekt iedereen die wet om de absurditeit ervan aan te klagen. Ofwel zal de overheid één medium bij wijze van voorbeeld hard straffen, waarna iedereen dan zichzelf censureert.' (gina)

Maleisië, dat gisteren zijn parlement ontbond en nieuwe verkiezingen voorbereidde. Deze week introduceerde het een wet die fake news verspreiden bestraft met zes jaar gevangenisstraf en een gigantische geldboete. Zelfs sponsors van mensen die fake news maken, zijn strafbaar.

Intussen is premier Najib Razak toevallig net verwickeld in het grootste corruptieschandaal ooit in Maleisië. Hij stopte meer dan 800 miljoen euro uit het nationale investeringsfonds in zijn zakken. Minstens tien landen onderzoeken de zaak: zo nam Indonesië net nog een luxejacht in beslag om bewijzen te zoeken. Dat was overal ter wereld nieuws, behalve in Maleisië. Volgens de *South China Morning Post* blijft er geen objectieve pers meer over.

Toch wil de partij van Razak (die al sinds de onafhankelijkheid aan de macht is) meer controle. Zijn administratie waarschuwde al dat 'niet-geverifieerd nieuws' over het investeringsfonds beschouwd zal worden als vals. 'Fake news is alles wat de nationale veiligheid of de economie bedreigt', zei minister Rahman Dalan tegen Reuters. Het land sleept zich nu naar een onvrije verkiezing. Razaks enige uitdager - een 93-jarige ex-president, besmet door de militaire dictatuur die hem aan de macht bracht - kreeg het papierwerk niet in orde. Zijn partij is ontbonden.

Smriti Irani, de Indiase minister voor Informatie, slikte haar plannen snel weer in. © ap

Alle woningen van Hebbes vind je binnenkort op Zimmo

Hebbes verhuist naar Zimmo

De Standaard/Antwerpen 07/04/2018, bladzijden 24 & 25

All rights reserved. Gebruik and reproductie enkel mits toelating van de uitgever via De Standaard/Antwerpen

